

KLADÓHIVATAL.
Budapest, Eszterházy-utca
12. sz.

Előfizetési díj:
Egész évre... 4 frt — kr.
Fél évre... 2 frt — kr.
Negyedévre... 1 frt — kr.
Egyes szám ára: 8 kr.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, pénz s értékküldemények reklamációk általában a lap anyagi részét illető levelezések pedig a fel. szerkesztőhöz (Gyöngyösi-utca 9. sz.) intézendők.
Megjelen minden pénteken.

SZERKESZTŐSÉG:
Budapest, Vas-utca 15. sz.

Előfizetési díj:
Egész évre... 4 frt — kr.
Fél évre... 2 frt — kr.
Negyedévre... 1 frt — kr.
Egyes szám ára: 8 kr.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, pénz s értékküldemények reklamációk általában a lap anyagi részét illető levelezések pedig a fel. szerkesztőhöz (Gyöngyösi-utca 9. sz.) intézendők.
Megjelen minden pénteken.

NÉPJOG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Landsturm!

Mi az a landsturm? Azt mondják, hogy népfölkelés! Tudja-e a Reix-krix-miniszter Fehérváry báróval együtt, hogy mi annak a szónak a valódi értelme? Népfölkelés! Hát ki diktálja a népre, hogy keljen föl? És mégis amolyan „muszaj” lesz az a landsturm, a mely arra lesz hivatva, hogy egészítse ki háboru idején a hadseregben beállott hiányokat és réseket! Tehát nem a nép önkéntes mozgalmá ez a népfölkelés, hanem egyszerű hatalmi ráparancsolás, hogy a családos ember, a ki 12 évi szolgálati kötelezettség után örült, hogy megszabadult, még azontul is szolgálni kénytelen katonai értelemben a „hazát és a királyt”! Szép szolgálat ez; a mely kizárja az emberi jogok értelmét s az igazságot! Ez a ráparancsolt szolgálat nem egyéb, mint a hatalmasabbak önkényének kielégítése, a mely nem fogja fel a szabadság szerető hazafi szívének dobogásait otthonáért!

A népfölkelés létesítése és ennek a monárkia mindkét államában való törvénybeiktatása csak kifolyása annak az áramlatnak, a mely közel két évtized óta foglalkoztatja a kontinentális hatalmakat, s a melynek célja: a véderőt a legmagasabb számra szaporítani, másodsorban pedig a hadsereget minél tökéletesebb szervezettel ellátni s a legénységet minél jobban dreszírozni!

Igaz, hogy monarkiánk az első állam volt Poroszország után, a mely véderejét az általános védkötelezettség alapjára fektette s a tizenkét éves szolgálati időt vette a szervezés alapjául. De ez még a hatvanas években történt — s habár azóta monarkiánk folyvást lépést tartott a többi szárazföldi hatalmakkal hadseregének kiképzése az új fegyvernemek behozatala és a hadászat egyéb vívmányának értékesítése által, de egy tekintetben elmaradt!

A míg ezek, nem maradva meg a tizenkét éves szolgálati időnél egymásután hosszabbították meg a katonáskodási időt, addig Ausztria-Magyarország védereje egész máig a tizenkét éves szolgálati idő alapján áll, a minek betöltése után a katona nem tartozik többé a katonai állományba.

Az 1868. XL. t. c. beszél ugyan népfölkelésről, önkéntes népfölkelésről a mi azonban nagyjaink nézete szerint a mai viszonyok között komoly számításba nem jöhet!

A mostani törvényjavaslat el fogadható volna, ha mindama paragrafusokat törölnék, a melyek e törvényt az önkény eszközévé teszik. E pontokkal az új törvény a kényuralmas Oroszország részére igen, de nem az alkotmányos Magyarország részére alkalmas. A nép a legnagyobb szükség esetén, mint utolsó tromf játszassék ki, igen, — de csak a haza határain belül! Ezt kell a törvényben kimondani, ha már népfölkelésnek kell lenni.

Tizenkét évi sorhadi szolgálat Oroszországban elég — a szabad Magyarországon ennek a szegény szerencsétlen országnak fiaira pedig rá lesz diktálva, hogy a népfölkelés a véderőnek szoros alkotó részét képezi s általánosan kötelezővé teszi a

népfölkelésben való szolgálatot a betöltött 19 évtől a 60 éves korig.

Ez a landsturm! A reakció legromdább alkotásainak egyike; s ha van szive a magyar törvényhozásnak akkor e törvényjavaslatot törvényté avatni nem fogja. De nem lesz a mameluk hadnak bátorsága az ellentmondásra, nekik el kell fogadniok a kardesörtelők javaslatát úgy, a min ezek kívánják, mi régen tudjuk már, hogy hányat ütött az óra!

A mi népünk is tudja értelmét megmagyarázni a népfölkelésnek, de azt egész más-ként teszi, mint a Reix-krix-miniszter: a nép még ma is énekl, hogy:

„Mindnyájunknak el kell menni!”

Ez pedig többet mond, mint a legszebb indokolás!

Hogy áll a világ?

Az ozmán birodalomnak Oroszország által veszélyeztetett helyzete már évtizedek óta vonja magára mindazoknak figyelmét, kik a „keleti kérdéssel” foglalkozni szoktak. Zaj nélkül, némán mint a sors munkálkodik Oroszország folyvást az ő török tervein, a melyek nem egyes személy tervei, nem egy kabinet tervei, hanem a melyek a Romanov-ház eszméi gyanánt szállanak uralkodóról-uralkodóra, czárról-czárura. Katalintól és Páltól Miklósról és Sandorra. Bármilyen történék is a világon, bármiként is biztosít arról a muszka, hogy ő az európai szerződéseket gondosan fentartani segedkezik — az orosz diplomácia, az orosz gondolat folyton munkálkodik, egyre aknaz s utolsó szava — Konstantinápoly.

Téves az a nézet, hogy Oroszország hatalma hadseregében van — az ő hatalma a propaganda hatalma, morális hatalom, melylyel a szláv kedélyeket tartja. Az orosz propaganda nemzeti és vallásügyi s ebből tartja a szlávok fanatizmusát.

Tudjuk a görög bibliák és miseruhák miként vándorolnak, látjuk miként adakoznak az oroszok a szegény templomok részére, új oltárképek és reliquiák naponta mennek a szűkölködők faluba.

Oroszország befolyása ebből van, ha mindjárt úgy látszik is néha-néha, hogy visszavonultak az aknamunkától.

A czár képe ott leng a szorongatott szláv népek előtt mint a megváltó képe.

Bármilyen történék is most, a keleti kérdés következményei ki nem fognak maradni. Ha Oroszország kénytelen volna visszavonulni, ha Anglia befolyása Görögországon elvitatható nem lesz — akkor egy időre szunyadni tér minden; amde ha háborura kerülne a tavasszal a dolog, akkor Oroszország mindenestre légberőppenti valamennyi aknaz — európai robbanást okozva.

Lázasan készülnek a háborura mindenütt. Görögország lesz az Eris almája és Anglia lesz a bíráló. Roseberry az angol külügyminiszter e napokban rajzolta az angol alsóházban azon utat, melyet Anglia maga előtt tart. Kimutatta, hogy Angliának minden erővel oda kell hatni, hogy egy görög-török összetűzés megakadályoztassék. Angliának Oroszországgal is kell számolni s Ausztria-Magyarországgal egyetemben — ha csak ugyan a békét akarják — az orosz conspiratiókat legyőzni — egyelőre, mert ezek mint már eleinte mondtuk azt a célt követik, melyen az áll, hogy Konstantinápoly Oroszországa.

Csodálatos kedélyhangulatot mutat a keleti kérdés által fölvetett komplikációk közepette Franciaország. Nagy előkészületet tesz egy 1889-ben megtartandó világkiállításra. A béke munkáját ily zavaros időkben kezdi meg a köz-

társaság. A mostani kormány egyáltalában azok közé tartozik, a melyek mert határozottan és öntudatos mérséklettel lépnek föl, jó hatást érnek el. Freycinet ezt ujabban három fontos alkalommal tapasztalhatta: Először is a tonkingi és madagaskári ügyben; másodsor a választások vezetése és az e körüli köztársaságellenes igazgatások ellenes erélyes föllépés szükségének fentartásában, s harmadsor a hercegek kiutasítására vonatkozó radikális indítvány ügyében. Freycinetnek meg volt a bátorsága, a mi még Gambettának sem volt, és azt kereken megtagadta, ellenzi a kiutasítást most, mert ugymond, akkor midőn a kiutasítás szükséges leend, a kabinet tudni fogja, hogy mi a teendője.

Londonban újból fölütötte fejét a socialismus 20.000 munkanélküli ember gyűlt össze minap s határozottan követelték mindazt a mit a socialismus néhány év óta kívánatosnak tart.

A munkásszónokok kijelentették, hogy a forradalmár munkások óriási vá növekedett mozgalmának vérontásra kell vezetnie, ha a kormány nem javít a munkásosztály társadalmi helyzetén. Midőn a roppant tömeg szétoszlott, az ablakokat kezdte bezuzni és kísérletet tett, hogy behatoljon a Parlament-utczába, hol a miniszteriumok vannak. Itt a rendőrség erélyének köszönhető, hogy e terv keresztül nem vitetett.

Berlinben folynak a „lengyel viták. Éles támadásoknak van kitéve a vaskanczellár. De nem tágit. ő hatalmának tudatában biztos, és meggyőződése az, hogy neki van igaza. Európa helyzete, a mint e rövid jelentésünkben is kitetszik igen bonyolult. És éppen azért nekünk egyik főkérdésünk az: vajjon Ausztria-Magyarország kivel szövetekezzen!

Van abban valami megnyugtató, hogy nekünk Európa leghatalmasabb állama szövetségünk s bizonyára elképzelhetetlen volna az a nyugtalanság, zavar és bonyodalom, mely a Német szövetség fölbomlásának hírére beállana. Hiszen tudjuk, mily hangulatot kelt már az is, hogy a két császár szövetségébe a harmadik — a muszka is belefurakodott. Hiába igyekeztek kimutatni, hogy az orosz czár belépése semmit sem változtatott a két császár szövetségének tervénél s mindössze csak annyit jelent, hogy a mire Vilmos és Ferencz József szövetekeztek azt III. Sándor is helyesli s hozzájárul: azért ebből mégis mindenki az eredeti szövetség bensőségének meghidegüését, ellazulását következteti. Mert hiába, nem is szólva az érzelemről, mely az alkotmányos Magyarországon az orosz autokrata hatalommal való minden bensőbb viszonyt repudál, az orosz szövetség mellett hiába keresnénk oly nyomós okokat, melyeket a német birodalommal való szövetségünket létrehozták.

Itt meg kell értenünk azt, hogy Bismarck Oroszország szövetségét kereste, mert ő tudta, hogy ellenkező esetben orosz-francia szövetekezéstől kelle tartania. De azt már nem igen értjük, hogy ugyanaz a Bismarck miért követ velünk szemben, első szövetségeseivel szemben olyan gazdasági politikát, mely ellenségek között sem lehetne sokkal kíméletlenebb — hacsak úgy nem magyarázzuk, hogy a vaskanczellár ma már könnyöbben veszi a mi barátságunkat, mint anno dazumál.

Azt, hogy a német szövetséget cseréljük föl a balkáni hü államok szövetségével, nagyon szerencsétlen politikának tartanók. Tartunk velük barátságot, mozdítsuk elő boldogulásukat, esetleg szövetekezzünk velük a józan ész határain belül, de semmi esetre ne egy oly szövetség árán, mely ránk nézve sokkal értékeesebb.

Azt hisszük a lehető legjobb viszony a balkáni államokkal létrehozható, a nélkül, hogy azért a barátságos Németországnak föl kellene mondanunk.

L. L.

SZAPULÓ.

A kis nemzetek, mint a kis városok, bírnak egy csomó félszereggel, melyek a nagy nemzetek, illetőleg nagy városok előtt neveltségesek vagy kiállhatatlanok. Elefánttá fujják fel a szunyogot, mint exotikus lényt megbámulják s komikusan utánozzák az idegent mindig mások dolgaiba ártják magukat, mások háza előtt sepernek s apró eseményeken kérődznek. Magyarország is — fájdalom — ilyen kis városhoz hasonló nemzet s mindaddig nem lesz komoly szerepe a népek koncertjében, a míg nem megmagyarosodik az egész ország és a magyar faj nem lesz — szaporább.

A jó előjelek (nem a szaporaságot, hanem a magyarosodást értem) kétség kívül megvannak. Mindent elkövetünk, hogy, ha nem is nagy népek legalább egy nagy monarchia erősebb felének tartsanak. Csak hogy nem az a fő, hogy annak tartsanak hanem, hogy az is legyünk — a kultur népek méltó testvére!

A figyelmes szemlélő e tekintetben sok oly kis nemzeti vonást jegyezhet föl, melyek eklatáns nyilvánulására nincs mindig alkalom. A komoly elmékedéseket elkerüljük ezuttal. Vessünk csak egy pillantást a hírlapokra. A „személyi hírek“ közt napról-napra olvasható — kik érkeztek Budapestre. Ezek a személyi hírek pedig úgy készülnek, hogy könyomatu újság kiböngészői az idegenek névsorából a jobbhangzú neveket (főispán, főpap, gróf, báró, külföldi tudósok stb) s e küldi a napilapoknak, melyek azokat hűségesen közlik. Oly nagy dolognak tartja a sajtó, ha egy osztrák Freiber vagy egy svédországi kereskedő a fővárosba érkezik, hogy szent kötelességének tartja olvasóival azt tudatni. Viszont ha egy magyarországi gazdag földbirtokos, prépost vagy nagykereskedő érkezik Budapestre, ezt azért véli szükségesnek a közönségnek hírül hozni, mert — mint kis nemzet mindnyájan en famille vagyunk s a ki ezer forint adót fizet, annak nevét okvetlenül tudja az egész ország — mint a hogy egy kis fészekben a kapatos emberek mind ösmerik egymást.

Még neveltségesebb a következő példa. Ha Kohn Rozaurát eljegyzzi Schwarz Mórítz ezt nálunk a lap újdonsági rovatában, mint hymen hírt hozzák, — hiszen ez világra szóló esemény! Persze megint ad notam: kell, hogy Kohn Rozaurát egy aradi lókupez bájos leányát és Schwarz Móríczt, ki Eszirárról jött Aradra Rozaurával egybekelni — Pozsonyban is ösmerjék. Familiáris egy élet! Ép így áll a dolog a házasságokkal. Ha egy reményteljes jogász vagy egy kataszteri becselő-biztos meghal, arról az egész országnak, Kárpátoktól Adriáig értesülni kell.

A „jelenvoltak“ kultusza is nagyon tanulságos. Vannak a kik csak azért járnak esküvőkre, temetésekre, felolvasó ülésekre, hogy reporterek jóvoltából a „jelenvoltak“ közé kerüljenek. Nálunk ez is egy mód, hogy az ember nevét ismertté tegye.

S milyen izléstelenül történik a „jelenvoltak“ felsorolása! Ha Bécsben kiválóbb egyént temetnek, akkor a lapok felsorolják a temetésen jelenvolt nevezetesebb kollégáit, a többiek közül legfőkébb a nagyon kiváló egyéniségeket. Ha Budapestben hal meg egy notabilitás, a lapok kötelességszerűleg fölvesznek a jelenvoltak közé minden képviselőt, táblai bírót stb, de a kollégát kihagyják, ha nincs akkora társadalmi állása.

TÁRCZA.

Visszanyerte állását.

Tizennégy esztendeig tanárkodott már Tardossy Gábor, a fizetése azonban mindig csekély volt; nejt vonzalomból vette el, vagyont ő sem hozott a házhoz. Szellemi munka közben valódi családi boldogságban tölt le ama 14 esztendő, de anyagi helyzete nem volt ment a szűkölködéstől. A fizetése éppen annyi volt, hogy nem haltak éhen, hogy nem háltak az utcán, s hogy minden harmadik évben néhány darab új ruhát birt venni családjának.

Egyszerre azonban fölfüggesztették állásától s fizetését felére redukálták, még pedig a takarékoság ürügye alatt. Ámde az ok másutt volt keresendő. Tardossy neje rendkívüli szépség hírében állott s mindenkinek tudta, hogy a milyen szép, olyan becsületes is. Egy arszlán aljas hazugságokkal ostromolta a szép nőt — sikertelenül. A finom ur nem tudta elfeledni a visszautasítást. Évek mulva egy nagyon előkelő dáma viszonyt kezdett ezen hitvány emberrel, s ő ezen dáma befolyását arra használta föl, hogy a tanárt állásától megfosssa. Így állott bosszút a szegény férfiún, családján azért, mert a nő 12 évvel azelőtt nem adott neki légyottot.

Hát a farsangi „jelenvoltak!“ A rendes újságolvasó, akár Kukutyinban lakik, hiány nélkül fel tudja sorolni az összes fővárosi bálozó leányok neveit; mert mindennap, kevés változással ugyanazt a névsort olvassa a komoly nagy napilapokban. Említsük-e, mennyire káros erkölcsileg is a fiatal leányok e folytonos szereplése a kirakatban! Hány családapa megy tönkre, hogy lánya minden bálón a „jelenvoltak“ közt lehessen! Hány lányból lesz ily módon hü, dologtalan, de „széles körökben“ ismert asszony!

Hány! —

Még folytathatnám e példákat. A magyar mindent a nyilvánosság elé visz.

Hazafi Veray Jánossal komoly és éleziapok egy- a ánt foglalkoznak, gimnázista gyerkőcök zsongéiról Times — nagyságu lapjaink kritikát írnak, ha egy negyedrangú festő új képet mázol, az összes újságok hirdetik, ha egy inezí-finezi dán vagy belga tudós érkezik Budapestre „érdekes külföldi vendégről“ szól az ének, s ha egy szemtelen zsidó gazember redaktort megkutyakorbácsolnak Aradon, akkor mindjárt aradi vértanút csinál belőle a mi komoly nagy zsidó-sajtónk! És így tovább a végtelenig.

Nálunk mindent tudni, mindenkit ösmerni kell, mint a nemzetek egy igazi „Krihwinkléjében.“ Ugy teszünk, mint az a vidéki öreg asszony, a ki Budapestben újjal mutatott mindenkire, a kivel találkozott s mindannyiszor megkérdezte ismerőst, aki kalauzolta: „Hogy hívják ezt az urat, vagy ezt az asszonyságot?“ Azt hitte szegény, hogy Kutyabagason van a hol a lakosok mind ösmerik egymást. Annyit azonban be kell vallani, hogy ezek nem importált, hanem eredeti magyar nemzeti speciálitások, mint akár a paprika, csárdás vagy a káromkodás!

HIREK.

— A hercegprimás aranymiséje. A fővárosnak számos katolikus polgára gyült össze f. hó 25-én a régi városház tanácstermében, tanácskozni a fölött, hogy Simor János hercegprimás f. évi október 28-án tartandó felszázados papi jubileumán az érseki megye legnagyobb városának Budapestnek katolikus polgárai mi módon nyilvánítsák ragaszkodásukat és kegyeletüket. Az értekezleten körülbelül 70—80 tag volt jelen s hosszas tanácskozás után határozatul kimondotta az értekezlet:

1. Hogy a hercegprimás aranymiséje alkalmából a polgárság üdvözlétének kifejezést fog adni.

2. A kegyelet és ragaszkodás nyilvánítására üdvözlő irat szerkesztetik, a mit az aranymise napján nagy küldöttség nyújt át.

3. A polgárság ő eminenciájának ajándéku főpásztori bo tot ad, a mit szintén a küldöttség nyújt át neki. A terveknek művészek meghallgatásával való elkészítésére, költségvetésre albizottság küldetik ki, a mely, ha a gyűjtés oly eredményre vezetne, hogy még a költségen fölül marad, más tárgyakat hozhat javaslatba.

Óhahajtjuk, hogy az eredmény a kitünő főpap érdemeiknek minden tekintetben megfelelő legyen.

Az arszlán azt hazudta annak az előkelő hölgynek, a ki hü és szereti a pletykát hogy Tardossy né „tiszteletlen megjegyzést“ tett volna a toilletjére s inasainak a livrejére. A hü asszony elhitte és Tardossy elvesztette állását. A nyomor, a fájdalom gyötörte a szerencsétlen családot, s erre Tardossy még beteg is lett. A fél fizetés rá ment az orvosokra, gyógyszerre. Kétségbe voltak esve, csak is tanártársai könyörületességének köszönhetette, hogy félig elalélt nejevel és rongyos gyermekeivel együtt ki nem dobta a háziur az utcára, mert az utolsó negyedért sem fizette még meg a lakbért.

Mintegy három hét előtt azonban visszanyerte állását sőt kapott jelentékeny kárterítési összeget. A fordulatot egy fiatal ember okozta, ki Tardossyék szomszédságában lakott. Ez a fiatal ember vitte keresztül a mit a jó akaró tanártársak nem voltak képesek harmadfél év alatt kieszközölni.

Csurgai Peti, így hívják a fiatal embert a ki külömben vesszett egy mulató gyerek s kinek nagy ismerős köre van, e ment egyik rokonához, a ki miniszteri tanácsos azt hitte, hogy ennek szava nyomatékka fog birni egy ily igazságos ügy elintézésénél. Tizenötször járt a jószívű mulató gyerek négy nap alatt a rokonánál neg azoknál, a kikhez a pártfogás kieszközleése végett küldte volt: képviselőknél, főpapoknál, államtitkároknál sőt minisztereknél is. Hasztalan! — Ily

— **Lövések a francia képviselő kamrában** Mikor f. hó 25-én a kamara ülésén a hadügyminiszter beszélni kezdett a nézők karzatáról egymásutáni két lövés történt az egyik golyó a plafondot találta, a másik közel az elnöki szék előtt esett le. A tettest azonnal elfogták. Premier Lajosnak hívják, kiszolgált altiszt s örültnek látszik. A lövések után levelet hajított a terembe s abban kilátásba helyezte mindazon tiszték neveinek leleplezését a kik Metzet a poroszok kezére jászották.

— **A pénzváltók.** Sok panasz érkezett — mint Szegedről írkák — az ottani rendőrséghez két fiatal emberről a kik a csalásnak egy egészen új módját alkalmazták. Bementek egy-egy kisebb boltba ott pár krajczárért vettek valamit és forintossal fizettek érte. A forintosból rendszerint 90—95 kr járt vissza. Mikor a visszajáró pénzt a kezükbe kapták, visszadobták a vett tárgyat s lármazni kezdtek, hogy ők ezt másutt olcsóbban is megkapták. Erre az, a kinek a visszajáró pénz volt, haragosan visszadobta a boltos fiókjába a kapott aprópénzt, de persze nem mind, csak néhány krajczárt, a többit pedig elszámszozva megtartotta. A boltos azután persze visszadobta az egy forintost s a két jó madár a markába nevetve 70—80 krnyi haszonnal sompolygott el az üzletből. Néhol észrevették, hogy a visszadobott aprópénz nem volt 1 frt s ha ilykor utánuk szaladt valaki, ők már akkor ellábolva eltűntek. A rendőrség a személyleírás alapján elfogta a két tolvajt: Schwarz Ábrahámot és Urban Izidort. Mindakettő ismert tolvaj és hamis kártyás és zsidó.

— **Az állami díjnokok irtása.** A törvényeséki díjnokoknak panaszos leveleiből kitűnik, hogy oly irtó háboru az igazságügyi díjnokok között még nem volt, mint néhány hét óta. Az ugy is silány napidjakkal ellátott 8, 10, 12 év óta szolgálatban álló csalados díjnokok közül minden törvényszéknél szeltiben bocsátatnak el olyanok is, kik napidijuk javítását várták. A kik megmaradtak, azoknak sovány illetményéből naponkint 20 krt levonnak. Szomorú állapot!

— **Zsidótemetés Kassán.** E napokban — a mint levelezőnk írja — Winkler Moricz kassai zsidó kántor temetésére megjelent az egész zsidóság, ugy hogy a közlekedés az utcán meg volt akadályozva. A szokásos óbegatás után a kántor testét egy lepedőbe csavarták s egy nehány deszkából rosszul összetakolt ládába helyezték, a mely fedél nélküli jászolt nyílt állapotban 6 zsidó vitt a batyuhoz szoktatott hátán. E temetési mód a XIX. században megtörténhetett — persze nálunk, Kassán a rendőrség szemelátára. Ezt rendezett viszonyu államban nem szabadna tűrni. Felhívjuk erre a zsidó temetkezési módra az illetékesek figyelmét.

— **Zsidófurfang.** Nagy-Máfkán Koch Sándor zsidókörösmárosnak nem lévén pálinkája, a mult napokban, egy urasági eseléd 15—16 éves fiát — másnap dísznót ölendő — pálinkáért küldte volna, a jó lelkű Ábrahám ivadéka a fiut azzal küldte be a faluba, hogy ott van ő neki egy embere ki majd ad. Együttal betanítá a mit sem sejtő subanczot, — kinek 2 deczi pálinkát ígért — hogy ha még is nem adna neki mondja, hogy a majorgazda kéri. A 2 deczi pálinkáért neki ragaszkodik a fizető a nagy hónap s beállit R. J., egy jóra való becsületben megöszült földmiveshez, hol először apja számára kért 1 liter pálinka-

uton nem érhetek czélit. Ekkor azt hallja, hogy hátha, az a nagy ur segíthetne, a kinek a varró-lányát ő szokta hébe-hóba titkon hazakisértgetni. Fölkeresi a varrólányt, megígérteti, hogy kieszközli a szegény tanár-család számára annak a nagyur pártfogását. A nagyur nem utasíthatja vissza a szép leány kérését; gondol egyet; ebédet ad meghija képviselő barátait, meghi pár tekintélyes újságíróit is, csak hogy őket s közbenjárásukat a szerencsétlen tanár ügyének. Hasztalan!

A nagyur frakkot huz, fehér, nyakraválót köt, sorra kocsizza főpapokat, minisztereket. Hasztalan!

A Tardossyék előtt pedig az ehhalál, a typhus állott.

Ezelőtt tiz-tizenkét esztendővel elhaló hold-sugarban uszott — holmi telleg kergetődző ejjel — egy vidéki városban a megyeház.

Az utcák üresek, a megyeház terének sarkán azonban mintha két rejtelmes alak leskelődnek. Te, nézd csak! Ah! nini látod? — Tehát mégis — Az! Isten ugyse! — Ugyan kit illethet az ejjeli látogatás? Menyecske? szobalány? tűnődött magában a két rejtélyes alak jó ideig de hiába — nem derült ki hamarjában semmi. Hónapok mulva azonban már az egész város a törvényszéki tárgyalásból tudta, hogy az ejjeli Seladon

kát, majd a gazda számára. A nagy rimánkodásra R. bátyánk töltött neki mintegy fél litert, de csak barátságából. A fiu, hogy a 2 dezi pálnkát el ne veszítse, könyörgött, rimánkodott, hogy azt a fél litert csak adja még kezében tartván a pénzt Végre, hogy szabaduljon a kollancs gyanánt jószívűségébe csipeszkedett suhancztól, adott neki egy litert, de a pénzt, azt mondván, hogy nem pénzért adja, nem fogadta el. Miután azonban a zsidó — ugylátszik — oly feltétellel ígérte a 2 dezit, ha pénzért hozza, a fiu a pénzt az asztalán hagyta. de az alatt R. kiment havat hányni, csak visszatérteben vette észre a még akkor is érintetlenül az asztalon heverő pénzt. melynek honnan származásáról annyira nem tudott semmit, hogy lányaitól kérdezte meg: micsoda pénz ez? Bezzeg jött nem sok idő múlva a kisbíró, hogy R. bátyánk menjen a bíró házhoz, hol a khuresmáros ör bepanaszolván őt 50 frt kárpótást követelt, a miért így becsaphatta a kezezébe. Az ügy a vasvári szbírói hivatalhoz kerülvén, onét a kir. jbirósághoz tétetett át. Ugylátszik a koresmáros ur nem rég elhullt tehene árát ilyen igen tisztességes (???) és könnyű módon akarja berebacholni.

— Gyilkos zsidó koresmáros. Hontmegeyében, a Vámos Mikola közelében fekvő „Gánádi“ koresma berlője, valami Ettenberger zsidó, egy szegény fuvaros embert, mert az fél liter borárával adosa maradt, egy husánggal úgy agyba főbe vert, hogy a szerencsétlen nyomban kiadta lelkét. Így bánik a zsidó a keresztyénnyel. előtte a goj eleve nem ér föl egy fél liter bor árával. A gyilkos azonnal az ipolysági kir. törvényszék börtönébe szállítottatott.

— Vízvezeték Esztergomban. Simor János a nagyszivű hercezi primás utasítást adott az iránt, hogy tervet és költségvetést készítsenek egy a városba vezető vízvezetékéről. A főpap utasítása folytán a nagyszabású terv készítéséhez nyomban hozzáfogtak a remélhető, hogy rövid idő alatt elkészül. A mű 60—80 ezer frtba fog kerülni Megemlítendő, hogy a szükséges eszközök a primás gépgyárában fognak készülni. A terv készítésével Prokop János városi mérnök bizott meg.

— A veszprémi püspök Ő-nagyméltósága körlevelet bocsátott ki egyházmegyéje lelki pásztoraihoz, melynek magas gondolatoktól ragyogó tartalmából nagyon elmélkedésre méltók különösen a következő sorok: „Ellenségeink a tudomány fegyverével ha ezolnak ellenünk és sötétség fiainak csufolnak bennünket. Ez a fegyver nekünk is kezünkél van s a világoosság Istene nevében mi is fölemeljük azt. Amily messze előre haladnak ők a tudományokban, mi annyira ejöre fogunk haladni; amely magasra szálnak ők a bölcseskeoés szárnyain, mi oly magasra akarunk emelkedünk s amely mélyre ásnak ők a tudás kincseit keresve, oly mélyre fogunk mi is hatolni az igazság kutatásában.

— Fizetéképtelenek. Szép neveket olvasunk a hitelezők egyletének utolsó jelentésében. Nyolcz közül 7 zsidó. Reisz Lajos Piski, Singer Jakab Selmezbánya, Müller Bernát M.-Sziget, Haupt Móricz Tasnád, Weisz Jakabné N. Károly, Weisz Regina N. Károly és Dókus Ottó Zágráb. Tessék belőle okulni!

— Fél krajczárért is recseg a dob. Az adópréstről szól az ének. Narton Márton szentantalfai (Zalamegye) lakos s jómodu birtokos, valószínűleg az adóbehajtó közegek rossz számítása miatt, 1876 évről 1/2 azaz egy fél krajczárral hátralékban maradt. Nevezett birtokoshoz betoppannak az adóvégrehajtók és a félkrajczár s kamat-kamatainak fejében egy három éves csikót foglalnak le, azon meghagyással, hogyha a hátra-

egy napidíjok volt és nem menyecskeéért, nem szobalányért mászott be a megyeház ablakán, hanem csak azért, hogy az irodába irattárba, bejusson és ott az ügydarabokról, folyamodványokról a bélyeget lenyalja? Ugy hát, azért, hogy eladja és az árán jó nagyot mulathasson. Mindegy. Tény az, hogy e napidíjok, a ki iskoláit el sem végezte és normalis viszonyok között rendezett alamban. becsületes magaviselet mellett még ma sem lehetne egyéb napidíjoknál, néhány év múlva itt a fővárosban, mint a fajta nagyságos bankdirektor leereszkedő mosolylyal fogadta az előtte mélyen hajlongó nagybirtokosokat, országos notabilitásokat és a legkülömbözőbb kategóriájú gyakran fényes nevű gavallérokat.

Csurgyai Péter hallott volt már arról a rengeteg befolyásról, melylyel ezen bankdirektor bizonyos intéző körben rendelkezik. Azonkívül elmondták neki, hogy a bankdirektor ur mértesszei gyönyörű szép asszonyok. Megvan! gondolá magában; — tudom már, hogyan segítik a derek tanácsaládon. Egész félnapokon át előlalkodott a mértész ablaka, sőt ajtaja előtt és midőn már neszt vette, hogy figyelmet ébresztett, irt a dámaához odákat, epódákat, ritorneleket, madrigálokat olyanokat, hogy becsületesre váltak volna egyik-másik legközelebb megjubilálandó hetedrangú költőnek.

Csurgyai Péternek fontos okai lehettek azt hinni, hogy legközelebb megkapja légyottot, mert

lékos összeget három nap alatt kamatokkal és a foglalás költségeivel együtt le nem fizeti, a csikó nyilvános árverés útján eladatik.

— Kiállítás a Vatikánban. Római lapok jelentése szerint a papa elhatározta, hogy kiállítást rendez azokból az ajándék tárgyakból, melyeket nyolcz éves uralkodása alatt a világ minden részéből kapott. A kiállítás a Vatikánban lesz, bemenetdíj mellett, melyet jótékony célra fordítanak.

— Okirathamisító Bizonyos Schönberger Dávid nevű egyén, hamisított könyöradománygyűjtő könyvecskével jár az országban mint siket-néma, és gyűjt könyöradományokat. A könyvecske Veszpremmegye alispáni hivatala által állított ki ki Brand Károly siket-néma nevére hathónapi érvénynyel, mely határidő már lejárt s így a könyv értékét elveszté. Most a szelhámos fiatal-ember körözése országszerte elrendeltetett.

— Katholikus Néparát. Ily cím alatt jelent meg Nagy-Kanizsán egy vásárnaponként megjelenő valláserkölesi és vegyestartalmu hetilap első száma. Már ez az első szám is figyelemre méltó cikkeket hoz. Üdvözljük e vállalatot s kívánjuk, hogy virágozzék s azt a célját érje el a mit magának kitűzött. A „Katholikus Hetilap“ „Ha Isten velünk, ki ellenünk“ jelige alatt kezdi pályafutását. Előfizetheti negyedévenként 1 frtjával Nagy-Kanizsán, vásártér 7-ik szám.

— Rövid hírek. Szelhámos hittérítő. A nyitrai alsópán egy Mühlödorfer nevű magát hittérítőnek kiadó szelhámost köröztet, z illető engedély nélkül könyöradományt gyűjt. — A fővárosban uralkodó járványok közül a kanyaró már szünőfélben van, de himlőben még mindig sokan betegszenek meg. Az iskolákban a legszigorubb egészségügyi intézkedéseket tették. — Agyonverte fejszével a gazdaszonyát Segesvárott egy Molnár Lajos nevű inas, a gyilkost elfogták s az be is vallotta véres tettét, de az okra minden felvilágosítást megtagad. — Rablóvilág van az Ompoly völgyön Erdélyben: a rablógyilkosságok egymást érik. Meterdre mint a vidék központjára egy csendőrszakaszt rendeltek ki — A „Paprika Jancsi“ című szomorú hírnévre végződött aradi elczlap ellenében kvalifikálhatlan modora miatt az Arad városi szabadelvűpárt tegnapi értekezletében elhatározta, hogy oda fog hatni, hogy a polgárság e botrányos és a társadalmi békét zavaró laptól minden támogatást megvonjon.

VIDÉK.

Szeged, 1886. febr. 23.

Szabadkai, vásárhelyi, makai ember volt-e? denique nem tartózkodott odanyilatkozni, hogy Szeged szelleme a szellemtelenségben vergődik. Lehet, hogy ennek a nyilatkozatnak a szülemlésénél valamennyi szomszédos irigység is latba vetette magát, de az meg bizonyos, hogy Szeged rekonstruktora aligha nem érezte a szükségét egy kis szellemi államkölesőnek is, a mi azonban pupilláris biztosíték mellett sem lévén kapható, kénytelen volt belenyugodni a jó reménységbe, hogy talán majd magától is megjön. Csak úgy ne járjunk vele mint az a soroksári sváb, a ki urrá akarván lenni, föltette magában, hogy megtanul tarokkkozni, de hát szegény feje, mire a kártyát keverni megtanulta nemcsak bele őszült, hanem bele is halt.

„Képeddel alszom el
Képeddel ébredek“ —

s az ablak lassan már nyilni kezd, midőn egy ormatlan nagy bakagyerek megrohanja a koczabandát és bajusz pödörgetve rájuk mordul, hogy: „frisset húzz, mert különben fölhajjigállak valamennyitöket a ház tetejére!“ — „Itt én parancsolok“ lépett közbe neki domborodó mellet, megigazgatva plédjét — Csurgay.“ — Ejnye te in czinfincze, hogy kóstoltatom meg veled azt a zuzmarás répaczukrot!“ förmed reá az ormatlan bakagyerek és iramodik neki Csurgay Petinek. — A koczabanda illaberek — nád-a kert szétszalad. A baka leteperi Petit a hóba és éppen rá akar térdelni, hogy bicskájával a Peti bajszát leberetválja, midőn gyöngéd sikoltás hallik abból az ablakból. A baka fölögrik, az ablakra tekint, Csurgay ezalatt lerántja lábáról és most ő kerekedik fölül. „Vitéz pajtás“ szól most az eszéyes yőztes, „magyar gyerek vagy te is — én is az vagyok — ne marcangoljuk egymást, hisz te ugy is erősebb vagy, légy nagylelkű hozzám! Nem akartalak én téged megbántani. En csak mély

Nem vagyunk ugyan vele kénytelenek, de azért fölvehetjük a kérdést, hogy ugyan mit is csináltunk az árvíz óta? Csináltunk magas töltéseket, rengeteg épületet, köveztünk, csatornáztunk, parkiroztunk s mindenek fölött pénzoperációkkal foglalkoztunk. Közben-közben tánczolunk is egyet, alkalmak adtán tartunk társas-lakomákat egymást dicsőítő pohárköszöntőkkel, korcsolyázunk — a többire nézve pedig kiki folytatja a maga mesterségét en gros vagy en detail.

Nos, hát talán igazuk van jó szomszédainknak, ha mindezzel nincsenek megelégedve: mert a szellemiekben bizony oly édes kevés mozgalmat észlelhetnek nálunk, mintha csak valami kuruzsoló ópiummal tartana abban a delejes álomban a melyben saját nagyságunk víziói minden egyebet kiszorítanak a látókörünkől. És ezt a szemrehányást egyaránt magára veheti ugy a bennszülött, mint a bevándorolt.

Azt mondják: szerencsétlensége Szegednek, hogy nincsenek nagybirtokosai, kik ugy az anyagiakban mint a szellemiekben mozgalmat eszközölnének. Ez valószínű. De hát nincs-e Szegednek oly nagy intell genziája, a melyben csak a „nagyságos urak“ is jelentékeny számot tesznek?

S vajjon ez a nagy intelligencia foglalkozik-e csak egyetlen kimagasodó eszmével is? Van-e közös célja, törekvése a szellemiek terén?

Ha föltűnik is egy-egy szellemi villanás a sivár láthatáron, csak olyan az, mint a pillanatig czikkázó tüzkő-szikra, egy-egy magára hagyott jóakaratra kárbavesző erőlködése, a kit éppen olyan baleknek tartanak a „nagyok“, mint a milyenül megfogják a jogra felkerülő kamaszt a világlátottak; az ilyen aztán vergődik egyideig, azután beleunván az áldástalan birkózásba, a többi után ő is napirendre tér. S mi ez a napirend? A szellemiekkel absolute nem törődve, fölcsapni valamelyik klikkbe. S mi a klikkek hivatása? Társaságban ütni agyon az időt s tolni egymás szerkerét.

Az igaz, hogy a nagyralátás eléggé kimagasodik egyéb tulajdonságaink fölött; csak hogy ez meg olyan, mint a ciliinder-kalap: végig fej kelene belé!

Testületünk, társulatunk a kelletén tulannyi van, hogy ember legyen, a ki számot tudna róluk adni: hanem annál könnyebben számot adhatunk hatásukról, kivált a szellemiekben. Nagyon tanulságos volna ugyan ezek közül többnek a működési fotografiáját ide mellékelni, hanem kerülni akarom a személyeskedést: mert fura dolog ugyan, de biz az ugy van, hogy egy-egy társulatoknak, egyesületünknek összes érdemleges tevékenységét egy-egy ember csinálja, vagy csinálná, már t. i. a milyen az az ember. Külömben konstátálom, hogy valamennyi csak vegetál, vagy nem is vegetál.

Azt mondják, hogy előkelő városunk tanácsának a tagjai közt vannak igazán emelkedett szellemű a diszes álláshoz méltó emberek is. Csak nem akarom ám látni, hogy az a tanács az anya-

tisztületemnek akartam kifejezést adni az iránt a magasztos honleány iránt, a ki oly sok jót tesz a szenvedő emberiséggel. En is pártfogásához akartam folyamodni: azért hoztam ablaka alá a zenét.“ — „Az más“ felelt a baka. „Beszelj hát, mit akarsz?“ talán még megértjük egymást. — „Vitéz bajtárs, tudom te lovagias vagy, én is lovagias akarnek lenni: te irántad is, meg a hölgy érdekeben is“ — „Szolgálatodra állók“ adá szavát a baka. — „Hát keljünk föl jer velem abba a sarok kávéházba légy vendégem!“ — Fölkeltek. A baka nézi óráját Jeleket csinál az ablak felé. „No hát egy fél órácskára volna időm“ Csurgay elvitte a bakát a kávéházba; ott jól megpamorgóztat a és előadta a tanácsalád ügyét. A bakagyereknek is jó szíve volt. Becsület-szavát adta, hogy fölháználja minden befolyását a bankdirektor mértésznel, csak hogy ama szerencsétlen család nyomorán mentől ekebb segítve legyen. A baka szavát tartotta Három nap múlva a nagyságos bankdirektornak bizalmas váltó-ügnőke jelent meg bizonyos kávéházban sugdosbugdos néhány ot kávézó uszoros képü vendéggel — és ötödnapra a jeles tanár Tardossy Gábor a tisztelve szeretett férfi visszanyerte nem csak állását de megkapta azon kárterítési összeget is, a melyet nem is remélt.

Sz. O.

giakkal való bibelődés nagyon közönséges körből kiemelkedve, úgy hébe-korba valami nemesebb tárgyakról is hozna végzéseket, mint a csatornák, bádigos-munkák, baromvásárok stb. czikkel szaturálva a polgármesteri évi jelentések bizonyos nem igen érintenek valami magasabb régiókat.

Kaszinók is van, kifogástalan tiszteletreméltó névsorral, meglehetősen könyvtárral, lapokkal, teke-asztallal, rendszeresen működő partiekkal s olyan helyiségekkel, a melyek társas-estélyek rendezésére is alkalmasak. Csak is a kor szellemtelensége az oka, hogy ez az eikéző testület is a javát hagyja ki a programjából a nagy Széchenyi által tervezett kaszinók működési és hatáskörének. Hogy is mondta Pató Pál ur? „Ej, ráerünk arra még!”

„Hát maga hova tolja ilyen korán a levegőt? hangzik föl egy siheder hang az utcán. Azt hittem, hogy egy a kamasz-éveket taposó paraszt suhancz szólit meg egy szolgálót. Dehogy! Egy nagyraemelt ügyvédjelölt ur üdvözölt így egy különben tiszteletet igénylő urhölgyet. S az urhölgy? kegyteljes mosolylyal válaszolt s a megkezdett tónusban jóizűn folytatta tovább a társalgást. Lehet, hogy ez az uracs maholnap odabiggyeszi a névjegyére a dr.-t, azt is megengedem, hogy jól táncol, billiárdoz, ferbliz és „mulat”, — de tessék elhinni, hogy az a véghetetlenül üres s hozzá még goromba társalgásmód, a mit manapság bontonnak, sinkne tartanak, nagyon, de nagyon károsnak tűnteti fel a közszellemet. Mégis nem az a vad szalonképesség az, a miért fiatalságunkat megtiszteljük, hanem az a nagy baj, hogy voltaképen nincs fiatalságunk, s ha a jövő szellemébe vetett reményünket a mai ifju nemzedékre alapítjuk, aligha sivárabb képet nem alkothatunk még a jelennél is. Hol van a fiatalságnak az a közjéert égő, törekvő szelleme, a mit Reizner „Régi Szeged” című munkájában századunk negyvenes éveinek fiatalságáról olvashatunk?

Finis!

Fagereblye.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Emlék. — Ah, Száli nagysád ajándékozta kérem nekem azt az ezüst disznócskát, melyet keblén visel. — Miért? — kérdé a zsidó hölgy a keresztény fiatal embertől. — Oh Száli nagysám, hogy mindig maga jusson eszembe, valahányszor arra az édes emléktárgyra tekintek.

— Jó állás. Egy német szépirodalmi lapban egy állatsereglet tulajdonosa a következő hirdetést tette közzé: „Hölgyek számára. Kötő állás egy cirkszban, mint oroszánzeliditő. A szóban forgó állatok jól vannak nevelve, s nem bánatnak senkit. Semmi veszély s nagy fizetés. Az ajánlóközök fiatalok es szépek legyenek.” Eddig még nem jelentkezett senki.

— A holdfogyatkozás minden népnél babonákkal van összekötve. Az indusok szerint ilyenkor egy fekete demon fogja meg a holdat karmaival; míg e tünemény tart, mindenki jajgat, kiabál és nyakig a vízbe állanak. A szíami papok szerint nagy sarkány nyeli el a holdat; hogy ezt elriaszassák, óriási lármát csinálnak. A khinaiak es lappok szintén kiabálnak a demonokra a régi rómaiak e mellett imádság által is igyekeztek a varázslót megengesztelni. Kis-Ázsia lakói es a görögök nagyon féltek a holdfogyatkozástól; 610-ben K. e. lydiaiak es medek közt folytatott csatát Herodot elbeszélése szerint a holdfogyatkozás beállásakor rögtön abba hagyták es békét kötöttek, a békét házasság által is erősítve. Az amerikai népek közt különösen a mexikóiak es peruiak félnek a holdfogyatkozástól. A perzsák azt hiszik, hogy a holdnak valami titkos baja van, s minden percben széteshetik es lehullhat, ezért zenélnek, kiabálnak es ütök a kutyákat, hogy vonítsanak es az ég királynőjét felkeltsék. A mexikóiak szerint ilyenkor a nap es hold versenyeznek es a hold megsebesül; a férfiak ily esetben böjtölnek, a nők megkorbaölelik magukat es a leányok karjukból vért szívnak, hogy a veszélyt elhárítsák. Yukatan lakói azt hiszik, hogy a fogyatkozás esetén a hold nagy mérges hangyák csipik meg es elűzése végett dobolnak, trombitálnak, lövöldöznek, kutyákat es macskákat vonítottatnak.

— Az udvarias kapitány. X kapitány egyike a legkedveltebb katonatiszteknek. Gazdag, leányember, mindenkiel megfér, béke időben a légynek sem árt, habár különben kipróbált hős es ép oly edzett a fegyverforgatásban mint a — poharzásban. Szeretik is öt bajtársai, a nők pedig nem győzik dicsegni lovagiasságát. Nemrég elkeltett utaznia néhány napra s legközelebbi éjé egyikén, mikor épen egy

tiszti-estély volt, Y. főhadnagy, ki az estélyre valami csekély ok miatt nem mehetett, heves kopogtatást hall szobája ajtaján. „No, no, ki az?” — „Nyisd ki!” — „Te vagy X.?” — „Én!” — „Az ördögbe, mit akarsz?” — „Bocsás csak be!” — Az ajtó kinyílik, a kapitány belép s a főhadnagy gyorsan bujlik be vissza az ágyba. „Nem tudsz nekem éjjeli szállást adni?” — „Hát nincs lakásod?” — „Van, de nem mehetek be.” — „Ugy? Hát huzd meg magad a kapun. Tán elvesztetted kulcsodat?” — „Nem. A puczmajsterem estét rendez.” — „A szobádban? Tán az én legényem is ott van?” — „Mindnyájan!” — „Es nem verted ki a fizkökat?” — „Nem lehet. Mit gondolsz? Hölgyek is vannak jelen!”

— Varró zongora. A zongora ezentul nem csupán szórakoztató, hanem hasznos hajtó hang szerre fog válni. Párisban ugyanis oly zongorát találtak fel, mely játékközben varr. A zeneszerbe alkalmazott tük azonnal mozgásba tételnek, amint a zongora billentyűit megütjük, s minden néven nevezendő kézivarrást végeznek. E célra a zongorához több zeneművet irtak már, melyek a köpenyek, kötények, ingek es zsebkendők varrásához szolgálnak, s midőn a játékos az illető darabot lejátszta, a zongorába alkalmazott varrógép is befejezte a varrást, s kész varrott tárgyat szolgáltat.

KÖZGAZDASÁG.

Takarékpénztáraink.

A hitel a legnagyobb ur a világon s ugyancsak kevés azon halandók száma, a kik a hitel kegyelmére nem szorulnak.

Talán semmiről sem lehet anyira egy állam jólétére helyes következtetést vonni, mint a hitel viszonyokról. A hol ezek kedvezők — ott virágzik a közgazdaság minden ága, de a melyik országban hiányzik az olcsó kamatu mozgó tőke, ott pang minden: mezőgazdaság, ipar, kereskedelem. Hazánkban a hitelviszonyok — igen rosszszak. Nálunk tisztességes kölcsönözni jutni immár alig lehet; a szegényebb sorsu néposztálynak meg épen teljes lehetetlen. De még a módosabb falusi gazdának is ugyancsak fő a feje, ha egy pár forintra rászorul olykor. Hajszolhat jótállót, futkoshat fűhöz-fához, míg egy kisebb kölcsönt a takaréktárban kiszoríthat.

Noha az uszoráskodás nincs megengedve, pénzügyeink különösen a takarékpénztárak tudják jó a módját a tőke gyümölcsösztetésnek, nem hiába van a legtöbb hazai takarékpénztár zsidó kézben es részvényre alapítva! Irásdíj, kezelési költségek s sok más czimén huzzák-nyuzzák a kölcsönkerőt, annyira hogy a látszólag 8% os pénzürt legtöbbször 12 — 18% kamatot kell fizetni! Jelzálog hitele meg éppen nincs a gazdának; s ez egyik legfőbb oka annak, hogy a birtokos a zsidóhoz, az uszoráshoz kénytelen folyamodni. Igaz, hogy óriási kamatot kell fizetnie, de legalább személyi hitele van es gyorsabban jut pénzhez. Csakhogy az ilyen személyi hitel igen gyakran veszedelemmel jár; könnyen a zsidó, az uszora polyp karjai közé hajtja az adóst; innen aztán csak lépés a tönkretáshoz — urrá lesz a jordán! Nem egy gazdának, iparosnak uszott már el ily uton, háza, vagyona, mindene!

„A hitel fel vagyon,” — mondja egy régi közmondás. Ámde csak az olcsó, tisztességes hitel. A vidéki takarékpénztárak közül pedig alig egy-kettő nyújt olcsó hitelt — a részvényesek érdekeit tekintik csak es rejtett utakon — kijátszva a törvényt — uszoráskodnak.

Azt is tapasztaltuk, hogy sok, igen sok pénzürtézet vezetése teljesen megbízhatatlan — zsidó — kezekben van. Az elmúlt évben 10—12 ily intézet bukott meg. S hogy az 1886. se legyen jobb a tavalyinál hát a gálszécsi bank zsidó Policzerje, a mint már jelentettük 150 ezer forinttal szökött meg. A bank feloszlóban van, a betevők pedig sirhatnak zsidó es pénzürt után!

Ez nincs rendjén! Ez ellen minden alkalommal felszólaltunk s figyelmeztettük a keresztény népet, hogy kerülje az oly intézetet a hol zsidók a részvényes urak. Gazdáink, ha van néhány garas félretenni valójuk inkább tartsák maguknál vagy tegyék a postatakarékpénztárba!

A hitelintézetek pénze ne legyen bitang jó-

szág, a mibe belemarkolhat minden jött-ment zsidó spekulans, de nem is uszoratóke, a melylyel zsarolni lehet!

— A budapesti es vidéki mezőgazdasági es általános gépkezelők egylete, egyik főfeladataul tüzte a gazda közönségnek akár állandó működésre, akár a cséplési idényre, vagy csupán gépjávitásra is szakértő gépészeket ajánlani; ezáltal megkíméltetik a géptulajdonos a gépészkeresés kellemetlenségétől az alkudozás es szerződés gondjától, sőt némileg biztosítják is, hogy az egylet utján teljesen megbízható es szakképzett gépészt szerezhessen, mivel az egylet csak ilyeneket igyekszik ajánlani tagjai közül. Az egylet titkári hivatala (Budapest, nyárutca, 5. sz. alatt) folyton előjegyzésben tart a gépészet bármely ágában jártas gépészeket így: mozdony, mozdony es cséplőgép-vezetőket, kazán es gazdasági kovácsokat, kik egyszersmind okleveles gépészek is, továbbá szeszfőzőket es malom gépészeket stb mindezeket díjtalanul ajánlja es szerződési, elhelyezett tagjaiért pedig az erkölcsi felelősséget elvállalja.

Budapesti tőzsde.

Érték-tőzsde.

— február 25-én.

Lapunk zártakor jegyezték a következő árakat:

Magyar aranyjár. 4%	103.50
„ papírjárdék	93.50
Osztrák hitelrészvény	200.20
Magyar hitelbank	305.50
Jelzálogbank	122.50
Magyar földhitelintézeti zálog level 4 1/2 %	98.25
Osztrák-magyar bank zálog level 4 1/2 %	102.—
Cs. kir. kör. arany	5.87
20 frankos arany	10.00
Német márka	61.90

Gabona-tőzsde

Ujból néhány krajczárnyi javulást kell regisztrálnunk.

Lapunk zártakor jegyezték:

Buza, bányási	76—81 kg.	7.95—8.65
„ tiszavidéki	76—81 „	7.95—8.65
„ pestvidéki	76—81 „	7.95—8.65
„ fejeérmegyei	76—81 „	7.90—8.60
„ bácskai	76—81 „	7.95—8.65
„ északmagyarországi	76—81 „	7.55—8.30
rozs	70—72 „	6.30—6.40
árpa takarmány	60—63 „	5.40—5.70
„ égetni való	62—64 „	6.—7.—
„ sörfőzdei	64—66 „	7.20—8.80
zab	39—41 „	6.30—6.80
tengeri uj bányási	75 „	5.30—5.35
„ másnemű	73 „	5.25—5.30
köles	— „	4.70—5.10
káposzta repce	— kg.	— —
repce, új	— „	— —

Marhavásár.

Pozsony, február 22-én. Fölhajtott összesen 1488 drb hizott marha, köztük 1161 drb magyar ökör, 6 drb tehén, 2 bika, — bivaly; 225 drb német ökör, 15 tehén, es 4 drb bika. Árak jegyeztettek: magyar ökör 48—59 frt, német ökör 50—61 frt.

Sertés-üzlet.

Budapesti sertésvásár. (A kőbányai sertéskereskedelmi-csarnok jelentése.) február 24. Az üzlet teljesen lanyha. Magyar urasági öreg, nehéz 39—40 frtig, fiatal nehéz 41.50—42.50 frt., közép 40—41 frt., könnyű 39—40 frt, közönséges szedett nehéz 39—40 frt., közép 39—39.50 frt, könnyű 38—39 frt. Szerbiai nehéz 38—39 frt, közép 37—38 könnyű 36—37 frt. Hizó egy éves 27—30 frt. Hizó két éves makkos —. — Hizó öreg —. — frt.

Bécsi sertésvásár, febr. 23. Fölhajtott összesen 7431 darab, még pedig 1160 nehéz bakonyi, 2227 silányabb, 3944 süldő. A forgalom magyar sertésekben elénkebb volt a csekély szállítmány következtében s az árak 2.50—3 frtig emelkedtek. Sülők változatlan maradtak. Fizettek: nehéz bakonyi 38—40 frt, silányabb 34—37 frt, süldő 28—38 frt, szalonna 44—45 frt, zsír 48—49 frt. (100 kilogrammonként.)

Felelős szerkesztő SZALAY KÁROLY.